Τὸ φύλλον δραχ. 3 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5.—

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα ὅι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 120. Ἑξάμηνη δραχ. 65. Τρίμηνη δραχ. 35.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50. Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος | *Ἀθῆναι, 16 Δεκεμβρίου 1939* | *Ἔτος 62ον.—Ἀριθ. 3*

ΠΡΟΣΟΧΗ: *Ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου ἡ συνδρομὴ τῆς «Διαπλάσεως» γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ εἶναι δρ. 120.*

Η ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ F. H. BURNETT

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Τὰ πυκνὰ μαῦρα μαλλιά τῆς στὶς ἄκρες ἔστριβαν σὲ μποῦκλες· τὰ μάτια της ἦταν πραγματικὰ ὅπως τὸ ἔλεγε σταχτιὰ πρὸς τὸ πράσινο, μὰ ἦταν πολὺ ὡραῖα μάτια, μεγάλα μὲ μακρυὲς μαῦρες βλεφαρίδες, ποὺ τὸ χρῶμα τους ἴσως νὰ μὴν ἄρεσε καὶ τόσο στὴ Σάρα, μὰ πολλοὶ ἄλλοι τὸ ἔβρισκαν ὡραῖο καὶ σπάνιο. Μ' ὅλα ταῦτα ἦταν ἀπόλυτα πεισμένη γιὰ τὴν ἀσχήμια της καὶ οἱ κολακεῖες τῆς μὶς Μιντσὶν δὲν ἔπιασαν καθόλου.

«Ἂν ἐγὼ τῆς ἔλεγα πὼς εἶναι ὄμορφη, θὰ ἔλεγα ψέμματα, σκεπτόταν, καὶ θὰ τὄξερα πὼς λέω ψέμματα. Μοῦ φαίνεται πὼς εἶμαι τόσο ἄσχημη στὸ εἶδος μου, ὅσο εἶναι κι' αὐτὴ στὸ δικό της. Γιατὶ λοιπὸν νὰ μοῦ λέη τόσα ψέμματα;»

Τὴν ἀπάντηση σ' αὐτὴ τὴν ἀπορία της ἡ Σάρα τὴν βρῆκε ἀργότερα, ὅταν μιὰ μέρα ἀνακάλυψε πὼς ἡ μὶς Μιντσὶν ἔλεγε τὴν ἴδια φράση σὲ ὅλους τοὺς γονεῖς ποὺ τῆς ἔφεραν τὶς κόρες τους στὸ σχολεῖο. Ὀρθὴ κοντὰ στὸν πατέρα της, ἡ Σάρα τὸν ἄκουγε νὰ συζητῆ μὲ τὴ μὶς Μιντσὶν. Τὰ δυὸ παιδιὰ τῆς λαίδης Μέρεδιθ εἶχαν ἀνατραφῆ ἐδῶ καὶ ὁ λοχαγὸς Κρῆδ εἶχε πεποίθηση στὶς συστάσεις τῆς λαίδης Μέρεδιθ. Θὰ ἔδαζε τὴν κόρη του ἐσωτερικὴ ἀλλὰ μὲ ἐντελῶς ἰδιαιτέρους ὅρους: θὰ εἶχε μιὰ ὡραία κάμαρα μόνη της, ἕνα ἰδιαίτερο σαλονάκι, αὐτοκίνητο, ἕνα πόνεϋ γιὰ νὰ πηγαίνη ἱππασία καὶ μιὰ ἰδιαίτερη καμαριέρα στὴ θέση τῆς ἁγίας ποὺ τὴν περιποιόταν στὶς Ἰνδίες.

—Ὅσο γιὰ τὴ μόρφωσή της, γι' αὐτὴ δὲν εἶμαι διόλου ἀνήσυχος, εἶπε γελώντας ὁ λοχαγὸς Κρῆδ. Πιὸ πολλὴ δυσκολία θὰ βρῆτε νὰ τὴν ἐμποδίσετε νὰ μαθαίνη πολὺ γρήγορα καὶ πολλὰ πράγματα μαζί. Βρίσκεται ὅλη ὥρα μὲ τὴ μύτη της χωμένη μέσα στὰ βιβλία. Δὲν τὰ διαβάζει, μὶς Μιντσὶν, τὰ καταβροχθίζει: εἶναι ἀληθινὸ λυκάκι. Ἔχει τόση βουλιμία γιὰ τὸ διάβασμα ποὺ ζητάει ὅλη ὥρα καινούργια βιβλία καὶ μάλιστα βιβλία γιὰ μεγάλους, βιβλία γαλλικὰ ἢ γερμανικὰ ὅσο καὶ ἀγγλικά, βιβλία ἱστορικά, βιογραφίες, ποιήματα. Θὰ σᾶς παρακαλέσω λοιπὸν νὰ τῆς παίρνετε τὰ βιβλία ἀπὸ τὰ χέρια, ὅταν παραδιαβάζει. Νὰ τὴ στέλνετε στὸ πάρκο νὰ κάνη ἕνα περίπατο μὲ τὸ ἀλογάκι της, ἢ νὰ τῆς ἀγοράζετε μιὰ καινούργια κούκλα. Θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ παίζη περισσότερο μὲ τὶς κοῦκλες της.

—Ἀλλά, μπαμπά, πετάχτηκε ἡ Σάρα, ἂν ἀγόραζα κάθε δυὸ καὶ τρεῖς ἡμέρες ἀπὸ μιὰ καινούργια κούκλα, θὰ εἶχα πάρα πολλὲς καὶ δὲν θὰ μοῦ περίσσευε ἀγάπη γιὰ ὅλες. Ἐγὼ τὶς κοῦκλες μου θέλω νὰ τὶς ἔχω σὰν φιλενάδες. Ἡ Ἔμιλυ θὰ εἶναι ἡ πιὸ ἀγαπημένη φιλενάδα μου.

Ὁ λοχαγὸς κοίταξε τὴ μὶς Μιντσὶν καὶ ἡ μὶς Μιντσὶν κοίταξε τὸ λοχαγό.

— Ποιά εἶναι ἡ Ἔμιλυ; ρώτησε.

—Ἐξήγησέ της, Σάρα, εἶπε ὁ πατέρας της χαμογελώντας.

Τὰ σταχτοπράσινα μάτια πῆραν μιὰ ἔκφραση σοβαρὴ καὶ γλυκειὰ καθὼς ἡ Σάρα ἀποκρινόταν:

— Εἶναι μιὰ κούκλα ποὺ δὲν τὴν ἔχω ἀκόμη, μιὰ κούκλα ποὺ θὰ μοῦ ἀγοράση ὁ μπαμπᾶς. Θὰ πᾶμε νὰ τὴν διαλέξουμε μαζί. Θὰ τὴν βγάλω Ἔμιλυ. Θὰ εἶναι ἡ φιλενάδα μου, ὅταν ὁ μπαμπᾶς θὰ μ' ἀφήση καὶ θὰ φύγη καὶ γι' αὐτὸ τὴ θέλω, γιὰ νὰ μιλῶ μαζί της γιὰ ἐκεῖνον.

Τὸ κοκκαλωμένο χαμόγελο τῆς μὶς Μιντσὶν πῆρε πάλι μιὰ ἔκφραση γεμάτη θαυμασμό.

— Τί πρωτότυπη σκέψη! ἔκανε. Ὤ, τί ἀξιολάτρευτο κοριτσάκι!

— Ναί, εἶπε ὁ λοχαγός, σφίγγοντας τὴν κόρη του στὴν ἀγκαλιά του. Εἶναι ὁ μικρός μου θησαυρός. Θὰ μοῦ τὴν προσέχετε πολύ, μὶς Μιντσὶν, δὲν εἶναι ἔτσι;

Ὁ λοχαγὸς κράτησε τὴ Σάρα μαζί του στὸ ξανοδοχεῖο ὥς τὴν ἡμέρα ποὺ ἔφυγε. Πήγαιναν παντοῦ μαζί, ἔτρεχαν στὰ μαγαζιά, καὶ ἀγόρασαν ἕνα πλῆθος πράγματα, πολὺ περισσότερα βέβαια ἀπ' ὅσα χρειαζόταν· μὰ ὁ λοχαγὸς σὰν νέος καὶ ἄπειρος

«Μόλις μπῆκε ἡ Σάρα στὴν τάξη, ὅλες τὴν κοίταξαν μὲ περιέργεια».

ποὺ ἦταν ἤθελε ἡ κόρη του ν' ἀποκτήση ὅ,τι τῆς ἄρεσε αὐτῆς τῆς ἴδιας μὰ κι' ὅ,τι ἀκόμη ἄρεσε καὶ σ' αὐτόν. Κι' ἔτσι οἱ δυό τους μαζὶ κατάφεραν νὰ ψωνίσουν ἕνα ρουχισμὸ σ' ἐξωφρενικὸ σημεῖο πλούσιο καὶ πολυτελῆ γιὰ ἕνα κοριτσάκι ἑπτὰ ἐτῶν. Πῆραν φορέματα βελουδένια γαρνιρισμένα μὲ γούνα, φορέματα δαντελλένια, ἄλλα ὁλοκέντητα· πῆραν καπέλλα γαρνιρισμένα μὲ φτερά, πανωφόρια ἀπὸ γούνα, ἐσάρπες ἀπὸ ἐρμίνα, γάντια δωδεκάδες ὁλόκληρες μέσα σὲ κουτιά, μαντήλια, κάλτσες, ὅλα αὐτὰ σὲ τόσο μεγάλες ποσότητες, ὥστε οἱ πρόθυμες πωλήτριες σιγανοψιθύριζαν μεταξύ τους κοιτάζοντας τὸ κοριτσάκι μὲ τὰ σοβαρὰ μάτια :

— Θὰ εἶναι δίχως ἄλλο καμμιὰ ξένη πριγκήπισσα, κόρη κανενὸς Ἰνδοῦ μαχαραγιᾶ.

Ἐπιτέλους ἀγόρασαν καὶ τὴν Ἔμιλυ· μὰ χρειάστηκε νὰ γυρίσουν ἕνα σωρὸ μαγαζιὰ καὶ νὰ βάλουν νὰ τοὺς κατεβάσουν ἕνα πλῆθος κοῦκλες ἕως ὅτου τὴν ἀνακαλύψουν ἐπιτέλους.

— Θὰ ἤθελα νὰ μὴν ἔμοιαζε πολὺ μὲ κούκλα ἐξηγοῦσε ἡ Σάρα. Θὰ ἤθελα νὰ δείχνη πῶς μ' ἀκούει ὅταν θὰ τῆς μιλῶ. Ἐκεῖνο ποὺ μὲ κάνει νὰ βαριέμαι τὶς κοῦκλες, μπαμπᾶ, εἶναι πῶς ποτὲ δὲν δείχνουν πῶς σ' ἀκοῦνε.

Τοὺς ἔδειξαν κάθε λογῆς κοῦκλες μεγάλες καὶ μικρές, κοῦκλες μὲ μάτια μαῦρα, μὲ μάτια γαλανά, μὲ μαλλιὰ καστανά, μὲ μαλλιὰ χρυσά, κοῦκλες ντυμένες πλουσιώτατα καὶ ἄλλες ἐντελῶς ἄντυτες.

— Καταλαβαίνεις, ἔλεγε ἡ Σάρα στὸ μπαμπά της, ἂν τὴν ἀγοράσω χωρὶς φορέματα τὴν πᾶμε ὕστερα στὴ μοδίστρα καὶ τῆς κάνει ὅτι τῆς χρειάζεται. Τὰ φορέματα ἔρχονται πάντοτε καλύτερα, ὅταν τὰ κάνει στὰ μέτρα του κανείς.

Ὕστερα ἀπὸ πολλὲς ἄκαρπες ἔρευνες ἀποφάσισαν στὸ τέλος νὰ συνεχίσουν πεζὴ τὴν ἔρευνά τους γιὰ νὰ μποροῦν νὰ κοιτάζουν καλύτερα τὶς βιτρίνες, ἐνῷ τὸ αὐτοκίνητο τοὺς ἀκολουθοῦσε ἀπὸ πίσω σιγά. Εἶχαν κιόλας προσπεράσει δύο ἢ τρία μαγαζιὰ χωρὶς κἂν νὰ μποῦνε μέσα, ὅταν καθὼς πλησίαζαν σὲ μιὰ βιτρίνα ἑνὸς φτωχικοῦ μᾶλλον μαγαζιοῦ, ἡ Σάρα τινάχτηκε κι' ἔσφιξε δυνατὰ τὸ χέρι τοῦ πατέρα της.

—Ὦ μπαμπᾶ ! φώναξε, νὰ ἡ Ἔμιλυ.

Τὸ πρόσωπό της εἶχε γίνει τριανταφυλλὶ ἀπὸ τὴ συγκίνηση καὶ στὰ μάτια της ἔλαμπε ἡ ἴδια χαρμόσυνη ἔκφραση ποὺ θὰ εἶχε ἂν ἔβλεπε ὕστερα ἀπὸ καιρὸ μιὰ πολυαγαπημένη φίλη της.

—Μᾶς περιμένει, ἔκανε. Ἂς μποῦμε γρήγορα. Ἀπὸ τὴν πρώτη ματιὰ τὴ γνώρισα καὶ μπορεῖ νὰ μὲ γνώρισε κι' αὐτή.

Πραγματικά, ἡ κούκλα εἶχε πολὺ ζωηρὸ βλέμμα. Ἦταν ἀρκετὰ μεγάλη, τόσο ὅμως ὥστε μποροῦσε κανεὶς εὔκολα νὰ τὴν πάρη ἀγκαλιά. Εἶχε θαυμάσια καστανὰ ὁλόσγουρα μαλλιά, μεγάλα μάτια γαλανὰ καὶ μακρυὰ τσίνουρα, ἀληθινὰ ὅμως τσίνουρα καὶ ὄχι μιὰ γραμμὴ μαύρη χαραγμένη μὲ τὸ πινέλο.

— Σίγουρα, μπαμπᾶ, εἶπε ἡ Σάρα κοιτάζοντας μὲ προσοχὴ τὴν κούκλα, σίγουρα αὐτὴ εἶναι ἡ Ἔμιλυ.

Ἡ κούκλα εἶχε ἕνα πολὺ ζωηρὸ βλέμμα. (Σελ. 22, στ. β')

Ἔτσι ἡ Ἔμιλυ ἀγοράστηκε καὶ ὕστερα τὴν πῆραν μαζί τους καὶ πῆγαν σ' ἕνα κατάστημα γιὰ παιδικὰ φορέματα ὅπου παράγγειλαν καὶ γιὰ τὴν κούκλα μιὰ ὁλόκληρη προῖκα, τὸ ἴδιο σχεδὸν πλούσια ὅσο καὶ τῆς Σάρας : φορέματα βελουδένια καὶ μεταξωτά, ἀσπρόρρουχα κεντημένα καὶ γαρνιρισμένα μὲ δαντέλλες, γάντια, καπέλλα, κάλτσες μεταξωτές.

— Θέλω νὰ μὴν τῆς λείψη τίποτε, εἶπε ἡ Σάρα, γιατὶ εἶναι ἡ κορούλα μου καὶ ἡ μικρή μου φιλενάδα.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ψώνια θὰ ἦταν διασκεδαστικὰ γιὰ τὸν λοχαγὸ ἂν δὲν τοῦ ἔσφιγγε τὴν καρδιά του ἡ θλιβερὴ σκέψη, ποὺ κάθε μέρα γινόταν καὶ πιὸ καταθλιπτική πῶς γρήγορα θὰ ἔπρεπε νὰ χωρισθῆ τὴν μικρή του κορούλα, τὴν πολυαγαπημένη.

Σηκώθηκε μιὰ φορὰ στὴ μέση τῆς νύχτας καὶ πῆγε ἀθόρυβα καὶ κάθησε κοντὰ στὸ κρεββάτι τῆς Σάρας ποὺ κοιμόταν μὲ τὴν κούκλα στὴν ἀγκαλιά της. Τὰ μαῦρα της μαλλιὰ καὶ τὰ καστανόξανθα μαλλιὰ τῆς Ἔμιλυ ἦταν ἀνακατεμμένα ἐπάνω στὸ μαξιλάρι. Φοροῦσαν καὶ οἱ δυό τους θαυμάσια νυχτικὰ γαρνιρισμένα μὲ δαντέλλες καὶ μακρυές, πυκνὲς βλεφαρίδες σκίαζαν τὰ δροσερά τους μαγουλάκια. Ἡ Ἔμιλυ ἔμοιαζε πραγματικὰ τόσο πολὺ μὲ ἀληθινὸ παιδί, ὥστε ὁ λοχαγὸς ἔνοιωθε σὰν κάποια ἀνακούφιση βλέποντάς την πλάϊ στὴν κόρη του. Ἔβγαλε ἕνα βαθὺ ἀναστεναγμό.

—Ὦ, μικρούλα μου Σάρα, εἶπε, δὲν μπορεῖς νὰ φανταισθῆς πόσο πολὺ θὰ λείψης στὸν μπαμπᾶ σου.

Τὸ ἄλλο πρωὶ τὴν παρέδωσε ὁριστικὰ στὴν μὶς Μιντσίν. Τὸ πλοῖο γιὰ τὶς Ἰνδίες θὰ ἔφευγε τὴν μεθεπομένη. Ἐδήλωσε στὴ μὶς Μιντσὶν πῶς οἱ κύριοι Μπάρρωου καὶ Σκίπγουωρθ οἱ πληρεξούσιοί του στὸ Λονδῖνον βρίσκονταν στὴ διάθεσή της, ἂν τοὺς χρειαζόταν σὲ τίποτε καὶ αὐτοὶ θὰ πλήρωναν ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς ποὺ θὰ τοὺς ἔστελνε γιὰ ὅ,τι δήποτε ἔξοδο ἔκανε γιὰ τὴ Σάρα. Ὁ ἴδιος θὰ ἔγραφε στὴν κόρη του δυὸ φορὲς τὴν ἑβδομάδα καὶ παρακαλοῦσε νὰ τῆς ἐκτελοῦν ὁποιαδήποτε ἐπιθυμία της.

— Εἶναι πολὺ λογικὸ παιδί, ἐξήγησε, καὶ δὲν ζητάει ποτέ της τίποτε ποὺ μπορεῖ νὰ τὴν βλάψη.

Ὕστερα ὁδήγησε τὴ Σάρα στὸ σαλονάκι της κι' ἐκεῖ ἀποχαιρετίσθηκαν. Ἡ Σάρα κάθησε στὰ γόνατα τοῦ πατέρα της καὶ κρατώντας τὰ δύο πέτα τοῦ σακκακιοῦ του σφιχτὰ μὲ τὰ χέρια της, κρατοῦσε τὰ μάτια της καρφωμένα ἐπάνω του.

— Θὰ ἔλεγε κανείς, χρυσή μου, πῶς θέλεις νὰ μὲ μάθης ἀπέξω, εἶπε ὁ πατέρας της γελώντας.

— Δὲν χρειάζεται νὰ σὲ μάθω ἀπέξω, μπαμπᾶ μου, γιατὶ εἶσαι μέσα στὴν καρδιά μου.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΤΕΜΠΕΛΗΣ

Λέει ὁ Τοτός : «Ἂς παίξω
λιγάκι μὲ τὸ Θάνο
Καὶ τὰ μαθήματά μου
τὸ βράδυ θὰ τὰ κάνω».
Τὸ βράδυ χασμουριέται
καὶ πάει νὰ κοιμηθῆ.
Καὶ γιὰ νὰ μελετήση
νωρὶς θὰ σηκωθῆ.

Τὸν κράζουν νὰ ξυπνήση
μὰ ποῦ ν' ἀκούση αὐτός !
Ὡς στὶς ὀχτὼ ἡ ὥρα
κοιμᾶται ὁ Τοτός.
Κι' ὁ δάσκαλος θυμώνει.
Στὸ ὑπόγειο θὰ τὸν βάλη...
Ποιὸς τοῦπε νἆν' τεμπέλης,
ποιὸς τοῦπε ν' ἀναβάλλη ;

Ἂν πάντα σου ἀναβάλλης
καὶ πάντα σου «αὔριο» λές,
Πολὺ θὰ μετανοιώσης,
κι' ἴσως πικρὰ θὰ κλαῖς...

(Μετάφραση) ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ΑΘΗΝΑ Ι ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

Ἀκούγα προχθὲς ἀπὸ τὸ Ρα διόφωνο τὸν ὡραῖο λόγο τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ στὴ γιορτὴ τοῦ Πρασίνου. Ὁ κ. Μεταξᾶς μιλοῦσε σὲ ἀνθρώπους μορφωμένους—κυρίους, κυρίες, μαθητές, μαθήτριες — ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ καταλάβουν καὶ τὴν πιὸ ἀρχαιόπρεπη καθαρεύουσα. Κι' ὅμως μεταχειριζόταν τὴν ὁμιλουμένη, τὴ δημοτική, καὶ σὲ πολλὰ σημεῖα τοῦ λόγου του καθαρότατη. Ἐκεῖ μάλιστα ποὺ ὑποδύθηκε ὁ ἴδιος τὸν ἀγρότη—ρητορικὸ σχῆμα — μιλοῦσε καθαυτὸ χωριάτικα. Ὁ ἀγρότης αὐτὸς ἀπολογιόταν ποὺ μιὰ φορὰ ἔκαιγε τὰ δάση, γιατὶ κανένας δὲν ἐφρόντιζε τότε γι' αὐτόν, κι' εἶχε ἀνάγκη νὰ ζήση κάνοντας, μὲ τὸ κάψιμο τῶν δασῶν, βοσκοτόπια γιὰ τὰ ζωντανά του. Οὔτε ἤξερε τὴν ἀξία καὶ τὴ χρησιμότητα τοῦ πράσινου, γιατὶ κανένας δὲν τοῦ μιλοῦσε γι' αὐτό, κι' ἂν ἔγραφαν οἱ ἐφημερίδες, τάχα γιὰ νὰ τὸν φωτίσουν, μετχειρίζονταν μιὰ τέτοια γλῶσσα, ποὺ αὐτός, ὁ ἀγρότης, δὲν μποροῦσε νὰ τὴν καταλάβη. Μ' αὐτὸ ὁ κ. Μεταξᾶς ἤθελε βέβαια νὰ πῆ : θέλετε νὰ σᾶς καταλαβαίνη ὁ λαός ; μιλῆτε του καὶ γράφετέ του στὴ δημοτική. Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ τὴ μεταχειριζόταν σ' ὅλο του σχεδὸν τὸ λόγο, μιλώντας ὄχι σὲ ἀγρότες, παρὰ σὲ ἀνθρώπους μορφωμένους, ἦταν πάλι σὰ νἆλεγε : θέλετε, ὄχι μόνο νὰ σᾶς καταλαβαίνουν παρὰ καὶ νὰ σᾶς αἰσθάνουνται ; θέλετε ὁ λόγος σας, τὸ γραπτό σας, νὰ συγκινῆ, νὰ συναρπάζη, νὰ πείθη ; μιλῆτε καὶ γράφετε στὴ δημοτική.

Ἐδῶ καὶ λίγα ἀκόμα χρόνια—συλλογίσθηκα—θἆταν ἀδύνατο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους νὰ μιλήση σ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα καὶ μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα. Σήμερα ὁ κ. Μεταξᾶς μιλεῖ. Οὔτε εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἐκδηλώνει τὴ συμπάθειά του στὴ ζωντανὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, ποὺ εἶναι κι' ἡ γλῶσσα τῆς λογοτεχνίας, κι' ἐνθαρρύνει τοὺς φίλους της νὰ τὴν ἀγαποῦν περισσότερο, καὶ συσταίνει στοὺς ἐχθρούς της νὰ τὴν ἀνέχουνται, γιατὶ κι' οἱ δυὸ γλῶσσες — εἶπε κάποτε αὐτολεξεί — εἶναι καλές. Ἔτσι τὸ Κράτος, μὲ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ κ. Μεταξᾶ, ποὺ εἶναι τόσο φωτισμένος καὶ στὸ γλωσσικὸ ζήτημα, ἐκήρυξε τὴν ἀνεξιγλωσσία καὶ τὴν ἰσοτιμία τῶν δυὸ γλωσσῶν. Ἡ δημοτικὴ δὲν βρίσκεται πιὰ ἐν διωγμῷ ὅπως ἄλλοτε. Κι' ἂν ἐπιμένη κανένας ἐπίσημος γλωσσαμύντορας νὰ τὴν διώκη, τὸ Κράτος ἐπεμβαίνει καὶ τὴν ὑπερασπίζεται. Τὸ μαρτυρεῖ κι' ἕνα τελευταῖο περιστατικό : Νέος καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ὁ φιλοπρόοδος κ. Ἰ. Κακριδῆς — παλιὸ Διαπλασόπουλο — ποὺ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσολονίκης διορίσθηκε στὸ ἐδῶ, ἔκαμε τὸ ἐναρκτήριό του μάθημα στὴ δημοτική. Γιὰ πρώτη φορὰ γινόταν αὐτὸ τὸ τόλμημα. Οἱ φοιτητὲς ἀναγάλλιασαν, οἱ γλωσσαμύντορες ἀναστατώθηκαν. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, καθηγητὴς στὴν ἴδια Σχολή, ἔκρινε καλὸ νὰ δημοσιεύση στὴν ἐφημερίδα «Ἑστία» δριμύτατο ἄρθρο ἐναντίον τοῦ κ. Κακριδῆ καὶ τῶν δημοτικιστῶν. Ἀλλὰ καὶ τὸ Κράτος τῆς ἀνεξιγλωσσίας ἔκρινε καλὸ νὰ θέση τὸν κ. καθηγητὴ σ' ἐξάμηνη διαθεσιμότητα, γιατὶ τὸ ἄρθρο του μποροῦσε νὰ ἐξάψη τὰ πνεύματα καὶ νὰ ξαναφέρη τὴν παλιὰ ὀξύτητα τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος.

Κι' ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀκολούθησε τὴ γλωσσικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους. Ὁ πρόεδρος κ. Μπαλάνος, στὸ λόγο ποὺ ἔβγαλε πέρσυ ἀναλαμβάνοντας τὴν προεδρεία, ἐκήρυξε τὴν ἀνεξιγλωσσία. Ἀλλὰ κι' ἀπὸ τὸ ἐπίσημο ἀκαδημαϊκὸ βῆμα ἀκούσθηκε, γιὰ πρώτη φορὰ πέρσυ, ἡ λογοτεχνικὴ δημοτική. Τὴ μεταχειρίσθηκα πρῶτος ἐγώ, ὁποδεχόμενος τὸν νέο ἀκαδημαϊκὸ κ. Παπαντωνίου, ποὺ κι' αὐτὸς στὴ δημοτικὴ μοῦ ἀπάντησε κατόπι.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΛΙΛΗ, ΠΑΥΛΗΣ ΚΑΙ Σ^ΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

2.

Ἡ σκούπα εἶναι μηχανική, ἠλεκτρική κι' ἀπορροφητική. Τὴν ἑνώνεις δηλαδὴ μὲ τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα—ἔχει ξεπίτηδες πρίζα καὶ κορδόνι μακρύ—τὴν περιφέρεις στὸ πάτωμα, ἢ ὅπου θέλεις νὰ σκουπίσης, κι' ἐκείνη, κάνοντας ἕνα παράξενο κρότο, ἀπορροφᾷ ὅλη τὴ σκόνη, ὅλα τὰ σκουπίδια, καὶ δὲν ἀφήνει οὔτε τόσο δά. Τί πάστρα καὶ τί εὐκολία !

—Ἀ, μ' αὐτὴ εἶναι ἀντρίκια ἐργασία, φωνάζει ὁ Παυλῆς. Δός μου τὴ σκούπα ἐγὼ νὰ σκουπίσω.

— Σκούπισε, τοῦ λέει ἡ Λιλή· πρόσεξε μόνο νὰ μὴν κάμης καμμιὰ ζημιά. Κι' ὁ Παυλῆς ἀρχίζει. Ἀ, τί παιχνίδι γιὰ τὸν Ρὶκ καὶ τὸν Ράκ ἡ ἠλεκτρικὴ σκούπα ! Ὁ κρότος της τοὺς ἐνθουσιάζει, τὸ κορδόνι της εἶναι γι' αὐτοὺς πειρασμός. Τὴν παρακολουθοῦν, κι' ἀπὸ τόσο κοντά, ποὺ κινδυνεύουν νὰ τοὺς ἀπορροφήση ὁ Παυλῆς πότε καμμιὰ οὐρά, πότε κανένα πόδι...

— Ρὶκ καὶ Ράκ, ἡσυχία !

—Γάβ! Γάβ! Γάβ! Τὰ σκυλάκια γαυγίζουν χαρούμενα καὶ κάνουν σὰν τρελλά. Μιὰ στιγμὴ μπερδεύουνται στὸ κορδόνι, τὸ τεντώνουν, τὸ τραβοῦν, κι' ἡ πρίζα φεύγει ἀπὸ τὴ θέση της, τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα διακόπτεται κι' ἡ σκούπα δὲν δουλεύει πιά.

— Δὲν πειράζει, λέει ὁ Παυλῆς· τὸ σκούπισμα εἶχε τελειώσει. Καὶ τώρα, Λιλή, τί ἄλλο θὰ κάμουμε ;

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΕΡΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ AL. BADIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Φαινόταν μελαγχολικὸς μόλο ποὺ ἦταν ἐντελῶς ἐλεύθερος νὰ πηγαίνῃ ὅπου ἤθελε. Κάποτε ἔστεκε ὅλος διόλου ἀκούνητος, σὰν νὰ ἦταν μπαλσαμωμένος, ἄλλοτε ἐσήκωνε τὰ δυό του πόδια τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἀπαράλλακτα ὅπως κάνουν οἱ νεοσύλλεκτοι τὸ βῆμα σημειωτόν, στριφογύριζε παντοῦ τὰ μεγάλα στρογγυλά του μάτια, ψιθυρίζοντας κάτι μασημένα λόγια μέσα στὸ γριπὸ ράμφος του.

Ὁ Γιάννης καὶ ὁ Μιχαλάκης, δὲν ἐπρόσεχαν πολὺ τὶς χάρες τοῦ ὡραίου παπαγάλου γιατὶ κι' οἱ δυό τους εἶχανε ἄλλοῦ τὸ νοῦ τους. Ὁ ἕνας ἐθαύμαζε τὸ σκυλάκι, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἦταν ὅλο φούρκα μὲ τὸν πίθηκο.

Ἀντίθετα ὁ μικρὸς Φραγκίσκος κοίταζε ἔκπληκτος καὶ μὲ ὀρθάνοιχτα μάτια τὸ πουλί, παρακολουθοῦσε μὲ τὸ πιὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον, κάθε του κίνηση τεντώνοντας καλὰ ταῦτιά του γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ καταλάβῃ τί ἔλεγε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ ράμφος του ὁ παπαγάλος.

— Μπράβο σας! ἐφώναξε ἔξαφνα ὁ πλοίαρχος Γαστάλδης. Ἔτσι ἐκτιμᾶτε τὰ παξιμάδια μου; Μπράβο σας! φοβᾶσθε λοιπὸν πὼς ἔχουν φαρμάκι;

—Ὦ! ὄχι κύριε πλοίαρχε, ἀλλ' εἴπαμε νὰ σᾶς περιμένουμε.

— Πολὺ ἀσχημα κάνατε. Καὶ τώρα κάντε μου τὴν χάρι νὰ τὰ χάψετε ὅλα ἀμέσως ὥς ποὺ νὰ μὴν ἀπομείνῃ ψίχουλο.

Τὰ τρία παιδιὰ δὲν περίμεναν νὰ τοὺς τὸ πῇ δεύτερη φορὰ καὶ καθὼς ἦσαν πολὺ πεινασμένα ὑπάκουσαν εὐθὺς στὴν διαταγὴ τοῦ πλοιάρχου. Ἤτανε μιὰ χαρὰ νὰ τὰ βλέπῃ κανεὶς μὲ πόσην ὄρεξη καὶ διάθεση ἔτρωγαν.

— Ἀ! ἄ! εἶπεν ὁ Μάριος Γαστάλδης, ὅταν εἶδε πὼς ὁ Γιάννης ἔδωσε λίγο παξιμάδι στὸ σκυλάκι. Βλέπω πὼς ἐπιασες φιλίες μὲ τὸν Ἀλῆ μου. Αὐτὸ εἶναι καλὸ σημάδι. Ὁ Ἀλῆς καταλαβαίνει μὲ τὴν μυρουδιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ δὲν μαρέσουν καθόλου ἐκεῖνοι ποὺ ὁ Ἀλῆς μου δὲν τοὺς παίρνει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ καλό.

— Ναί, εἶπε ὁ Γιάννης χαϊδεύοντας τὸ σγουρόμαλλο σκυλάκι, εἴμαστε πολὺ καλοὶ φίλοι ἐγὼ κι' ὁ Ἀλῆς. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος κεῖ πάνω δὲν φάνηκε τόσο εὐγενικὸς στὸν Μιχαλάκη, ἐπρόσθεσε δείχνοντας τὸν πίθηκο ποὺ κρατοῦσε ἀκόμη τὸ σκοῦφο ἀνάμεσα στὰ χέρια του.

— Τί εἶν' αὐτό, Κίτσο; εἶπε ὁ πλοίαρχος γυρίζοντας κατὰ τὸν πίθηκο. Τί ἀκούω; δὲν σεβάσθηκες τὸ καπέλλο τοῦ μικροῦ φίλου τοῦ κυρίου σου; Ἔλα δῶ ἀμέσως. Δῶσε πίσω τὸ καπέλλο στὸν κύριο Μιχαλάκη μὲ πολλὴ μάλιστα εὐγένεια. Καὶ τώρα ζήτησε συγγνώμη ἀπ' τὸν κύριο Μιχαλάκη. Ἐμπρός! κάμε γρήγορα, φίλησέ του καὶ τὸ χέρι! Καλύτερα ἀκόμη! Πολὺ καλά, φθάνει!

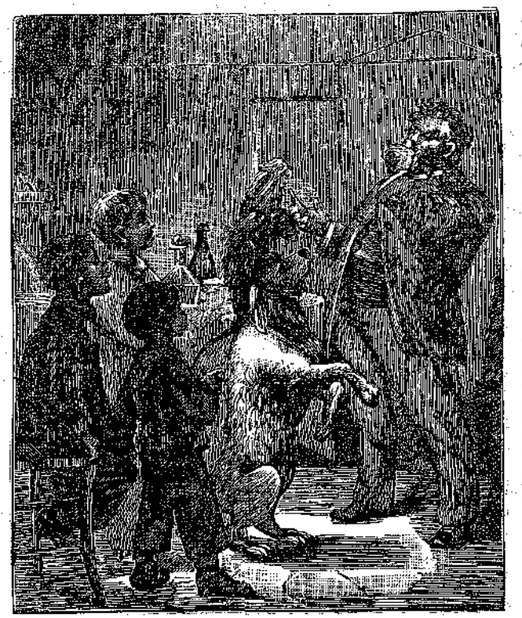

Ὁ Ἀλῆς ἄρχισε νὰ περπατάῃ, ἐνῶ ὁ πλοίαρχος ἔκανε τούμ! τούμ! τούμ! (Σελ. 24 στ. γ').

Ὁ Κίτσος ἔκανε ὅτι τὸν διάταξε ὁ κύριος του, ὄχι μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση, ἀλλὰ χωρὶς ἀντίσταση. Στάθηκε μάλιστα νὰ τὸν χαϊδέψῃ ὁ Μιχαλάκης, ποὺ ἀφοῦ πῆρε πίσω τὸ σκοῦφο του ἔβριτκε τώρα τὸ ζῶο πολὺ διασκεδαστικό.

— Καὶ στὸν Κοκὸ δὲν λέει κανεὶς τίποτα; εἶπεν ὁ πλοίαρχος δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλο τὸν παπαγάλο, ποὺ ἦρθε ἀμέσως κοντὰ χωρὶς νὰ διακόψῃ τὸ μονότονο τραγούδι του. Σᾶς παρουσιάζω τὸν κύριο Κοκό. Κατάγεται ἀπὸ τὴν Αὐστραλία καὶ εἶναι θαυμάσιος κύριος, ἂν καὶ λίγο φλύαρος.

—Ὦ! κύριε πλοίαρχε, τί ὄμορφος ποὺ εἶναι, ἐφώναξε ὁ μικρὸς Φραγκίσκος, γεμάτος θαυμασμό.

— Δὲν εἶν' ἀλήθεια; Καὶ νὰ ξέρατε τί σοφὸς ποὺ εἶναι. Ἐπειδὴ ταξίδεψε σὲ διάφορα μέρη ἔγινε πολύγλωσσος. Δὲν ξέρεις τί πάει νὰ πῇ πολύγλωσσος; Πάει νὰ πῇ πὼς ὁ κύριος Κοκὸς ξέρει νὰ σοῦ πῇ καλημέρα καὶ καλησπέρα σὲ πολλὲς γλῶσσες, ἀγγλικά, ἰσπανικά, γαλλικά, ἰταλικά, ἀραβικά, τουρκικὰ καὶ κινέζικα ἀκόμη.

— Γι' αὐτὸ λοιπὸν δὲν καταλάβαινα τί ἔλεγε, εἶπε ὁ Φραγκίσκος.

—Βέβαια. Καὶ δὲν εἶναι μονάχα αὐτό. Οἱ δυὸ φίλοι του ὁ κύριος Ἀλῆς καὶ ὁ κύριος Κίτσος εἶναι κι' αὐτοὶ πολύξεροι. Ξέρουν πολλὰ διασκεδαστικώτατα παιγνίδια. Στὰ μακρυνά μου ταξίδια, ὅταν ἡ θάλασσα εἶναι ἥσυχη, καὶ δὲν τὴν ταράζει οὔτε ἕνα ἀεράκι, δὲν εἶναι πολὺ ἀνάγκη νὰ βρίσκουμαι στὸ κατάστρωμα. Τότε γιὰ νὰ περνῶ τὴν ὥρα μου μαθαίνω τὸν σκύλο μου. Ἔτσι τὸν ἔμαθα νὰ κάνῃ ἕνα σωρὸ πράμματα. Θέλεις νὰ ἰδῆς τί τέχνες ξέρει, καλέ μου Φραγκίσκε; Θὰ μοῦ πῇς νὰ τὸν μάθω καὶ ἄλλα παιχνίδια. Ἐμπρός! κύριε Ἀλῆ, ἔλα νὰ κάνετε τὴν μεγάλη πυραμίδα τῶν ζώων. Καὶ σεῖς, Κίτσο καὶ Κοκό, ἐλᾶτε νὰ προσέχετε στὰ προστάγματα! Ἕν, δυὸ τρία! Ἐμπρός!

Μόλις ὁ πλοίαρχος εἶπε αὐτὲς τὶς λέξεις τὸ σκυλάκι στάθηκε ὄρθιο στὰ πισινά του πόδια. Ὁ Κίτσος ἔτρεξε ἀμέσως καὶ κάθησε στὸν ὦμο τοῦ Ἀλῆ, ἐνῶ ὁ παπαγάλος ἦλθε καὶ κάθησε στὸ κεφάλι τοῦ πίθηκου. Ἀφοῦ αὐτὰ ἔγιναν μὲ ἀξιέπαινη ἀκρίβεια καὶ ἐπιτηδειότητα ὁ Ἀλῆς ἄρχισε νὰ περπατάῃ καὶ νὰ γυρίζῃ ὅλη τὴν καμπίνα, ἐνῶ ὁ κύριός του φυσώντας μὲ τὸ στόμα στὴν κλειστὴ παλάμη του, ἔκανε τούμ! τούμ! τούμ! ὅπως ἡ μεγάλη τρομπέττα ποὺ μεταχειρίζονται στὸ στρατό.

Εἶναι ἀδύνατο νὰ περιγράψουμε τὴν ἔκπληξη καὶ τὴν χαρὰ τῶν τριῶν ἀδελφῶν. Ποτὲ τους δὲν εἶχαν δεῖ τέτοιο πρᾶμα. Τὸ πρόσωπό τους πῆρε μιὰ ἔκφραση τόσο ἀστεία, ποὺ ὁ ἀγαθὸς πλοίαρχος Γαστάλδης ξεκαρδίστηκε στὰ γέλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟ

Ἡ ἱστορία τῶν τριῶν μικρῶν ἀδελφῶν Καστέρα

— Τώρα λοιπόν, φίλε μου Γιάννη, εἶπε ὁ πλοίαρχος Γαστάλδης, ἂς μιλήσουμε λίγο καὶ γιὰ τὶς ὑποθέσεις σας. Μοῦ ἔλεγες πὼς ἔχετε σκοπὸ νὰ πᾶτε στὴν Ἀλγερία. Τί γυρεύετε κεῖ κάτου παιδί μου;

Τότε ὁ Γιάννης διηγήθηκε στὸν καλὸ πλοίαρχο τὴν θλιβερή τους ἱστορία.

Κατάγονταν ἀπὸ ἕνα χωριό. Ὁ πατέρας τους ἦταν ξυλοκόπος καὶ ζοῦσε φτωχικὰ μὲ τὴν μικρή του οἰκογένεια, ἀπὸ τὴν κοπιαστικὴ δουλειά του. Ἔξαφνα κηρύχθηκε ὁ πόλεμος, κι' ὁ ξυλοκόπος παράτησε τὴν γυναίκα του καὶ τὰ τρία του παιδιὰ καὶ παρουσιάστηκε στὸ Σύνταγμά του. Πολέμησε σὲ πολλὲς μάχες. Καὶ σὲ μιὰ μάχη μεγάλη καὶ καταστρεπτικὴ σκοτώθηκε ἀπὸ μιὰ βόμβα ἐπάνω σὲ μιὰ ἔφοδο. Πρὶν ξεψυχήσῃ μαζεύοντας ὅλες του τὶς δυνάμεις ἐφώναξε:

— Καϋμένη μου γυναίκα! δυστυχισμένα μου παιδιά! ὅπως τοὺς ἐβεβαίωσε ὁ λοχίας του ποὺ ἦτανε ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριό.

Καὶ στ' ἀλήθεια ἦταν δυστυχισμένη ἡ γυναῖκα του καὶ κακόμοιρα τὰ παιδιά του! Ἡ μικρὴ αὐτὴ οἰκογένεια ποὺ ζοῦσε μόνον ἀπὸ τὸ μεροδούλι τοῦ πατέρα, σὰν πέθανε αὐτὸς ἔπεσε στὴν πιὸ μεγάλη φτώχεια. Στὸ χωριὸ τοὺς ἀγαποῦσαν πολὺ καὶ οἱ συγχωριανοὶ τοὺς βοηθοῦσαν ὅσο μποροῦσαν, ἀλλὰ ὁ τόπος δὲν ἦταν πλούσιος καὶ κάθε σπίτι μόλις ποὺ μποροῦσε νὰ βγάζῃ τὸ καθημερινό τους. Εὐτυχῶς ὁ δήμαρχος τοῦ χωριοῦ αἰσθανόταν μεγάλη συμπάθεια στὰ παιδιὰ τοῦ Καστέρα καὶ κοίταξε μήπως κατώρθωνε νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ κράτος καμμιὰ σύνταξη γιὰ τὴν χήρα καὶ τ' ὀρφανὰ τοῦ γενναίου στρατιώτη. Μὰ γιὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο οἱ προσπάθειές του ἀπέτυχαν καὶ ὁ πονόψυχος δήμαρχος ἀναπλήρωνε αὐτὸς ἀπὸ δικά του τὴν σύνταξη. Ἔτσι μὲ τὴν σύνταξη αὐτὴ καὶ τὰ λίγα χρήματα ποὺ ἔβγαζε ὁ Γιάννης ἔζησαν μὲ χίλια βάσανα τρία ὁλόκληρα χρόνια. Ἔπειτα ἡ μητέρα ἀρρώστησε καὶ πέθανε ἀπὸ μαρασμὸ χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ τὴν σώσῃ ὁ γυὸς τοῦ δημάρχου ποὺ ἦταν γιατρὸς καὶ τὴν περιποιήθηκε μὲ τόσο ἐνδιαφέρον.

Ὁ πίθηκος ἄρπαξε τὸ σκοῦφο καὶ τὸν ἔβαλε κοντά του... (Σελ. 14, στ. γ')

Ἡ μητέρα πρὶν ξεψυχήσῃ εἶπε στὸν Γιάννη:

(Ἀκολουθεῖ) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑ

Πρωτόβγαλτος ἀξιωματικὸς δὲν κοιμήθηκε ὅλη νύκτα γιὰ νὰ βρῇ τί ὄνομα θὰ ταίριαζε στὸ πρῶτο του ἄλογο, μιὰ ὡραία φοράδα ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει τὴν προτεραία. Κάποτε ξύπνησε τὸν παρακοιμώμενο συνάδελφό του καὶ τοῦ εἶπε μὲ χαρά:

—Ἐπιτέλους τὸ βρῆκα: Ζίλντα θὰ τὴν πῶ! Δὲν εἶν' ὡραῖο;

Τὸ πρωΐ ὁ νέος ἀξιωματικὸς ἔδωσε τὴν εἴδηση καὶ στοὺς ἄλλους συναδέλφους του, καὶ πρόσταξε τὸν ἱπποκόμο του νὰ φέρῃ τὴ «Ζίλντα» γιὰ νὰ τὴν καμαρώσουν.

Ὁ ἱπποκόμος ἔτρεξε. Ἀλλὰ καθὼς τὴν ὁδηγοῦσε στὸν κύκλο τῶν ἀξιωματικῶν, ἡ φοράδα σταμάτησε πεισματικά. Τότε ἄκουσαν ὅλοι τὸν ἱπποκόμο νὰ τῆς φωνάζῃ:

—Ἐμπρὸς λοιπόν, Μαντζουράνα!

Φανταστῆτε τὴ φούρκα τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ καὶ τὰ γέλια τῶν συναδέλφων του! Τὴ νύχτα, φαίνεται, εἶχε σκεφθεῖ κι' ὁ ἱπποκόμος πὼς νὰ βαφτίσῃ τὴ φοράδα καὶ τὴν εἶχε βγάλει Μαντζουράνα!

Πάει ἡ Ζίλντα! μ' αὐτὸ τὄνομα τὴν ἐφώναζαν πιὰ ὅλοι: τῆς ἔμεινε. Καὶ τὸ πιὸ νόστιμο εἶναι πὼς κι' ὅλα τὰ ἄλογα ποὺ πῆρε κατόπι ὁ ἀξιωματικὸς ἐκεῖνος θηλυκὰ ἢ ἀρσενικά, τὰ ἔβγαζαν Μαντζουράνα!

(Τὸ ἄκουσα ἀπὸ τὸ Ραδιόφωνο).

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΑΛΑΣΕΩΣ»

1. ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΟΥΛΙΤΣΗ, Λευκὴ Καμέλια, Ἀθῆναι. Α' Βραβεῖον 287ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 2. ΦΑΝΗ Ι. ΣΑΧΙΝΗ, Λορελάϊ, Σόφος. Α' Βραβεῖον Διαγωνισμοῦ Ποιήματος. — 3. ΛΛ. Ι. Σ. ΜΠΡΟΥΝΙ Δράμα. Α' Βραβεῖον 286ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 4. ΛΕΛΟΣ Φ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Ρεμπῆ, Λεμεσός. Α' Βραβεῖον Διαγωνισμοῦ Τυπογραφικῶν Δαθῶν.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Βλέπω σιδηροδρόμους, πλοῖα, τραῖνα,
Ἀνθρώπους μὲ δυὸ ρόδες νὰ γυρνοῦν,
Ταξὶ ποὺ τρέχουν σὰν δαιμονισμένα
Καὶ μηχανὲς στὰ οὐράνια νὰ πετοῦν
Κι' ἀναφωνῶ: «Ὁ νοῦς πόσον ἀξίζει,
Ποὺ ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο ὁ Θεός'
Ζήτω ὁ πολιτισμός!».

Μὰ στὴν ἐφημερίδα κάθε μέρα
Πόσα ναυάγια, πόσοι ἐκτροχιασμοί,
Πόσες ζωὲς φέραν εἰς «αἰσιον» πέρας
Τόσων σωφὲρ οἱ παραλογισμοί'
Κινδυνεύει κανεὶς σὰν τριγυρίζῃ
Νὰ φτάσῃ καὶ στὸ σπίτι του. . . μισός'
Κάτω ὁ πολιτισμός!

Γιὰ συλλογίσου ὅμως τὰ ὑποβρύχια
Ποὺ μέσ' τ' ἀνήλια βάθη τριγυρνοῦν'
Τοὺς δύτες ποὺ ἀπ' τὴν κορφὴ στὰ [νύχια
Νευμένοι σίδερο,στὴ θάλασσα βουτοῦν'
Κι' ἂν τ' ἀεροπλάνο προοδεύσει ἀκόμα
Θὰ δῆς ταξίδια. . . διαπλανητικῶς'
Ζήτω ὁ πολιτισμῶς!

Ζήτω ὁ πολιτισμός... Μὰ νάχαν λείψει
Τόσα μαζὶ τοὺ πούφερε κακά. . .
Σκέψου ποὺ πέφτουν βόμβες ἀπ' τὰ ὕψη!
Καὶ τὰ κανόνια τ' ἀντιαεροπορικά;
Ἀμὴ τὰ τάνκς καὶ τἀσφυξιογόνα;
Τῶν ἀερίων ὁ φόβος ὁ φρικτός;
Μωρέ, πολιτισμός!

Ραφαὴλ [Β]

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Ἦταν μιὰ βροχερὴ μέρα. Ὁ ἥλιος δὲν εἶχε φανεῖ ἀπ' τὸ πρωὶ κι' ἡ ὑγασία βασίλευε σὲ κάθε γωνιά. Προχωροῦσα βιαστικὸς πρὸς τὸ σπίτι μου μὲ τὴ σάκκα στὸ χέρι. Τὰ φανάρια εἶχαν ἀνάψει μὰ κι' ὁ δρόμος ἀντιφέγγιζε μακρυὲς φωτεινὲς λουρίδες, κι' ἀπάνω ψηλὰ ὁ μολυβένιος οὐρανὸς πίεζε καταθλιπτικὰ κάθε καρδιὰ μὲ τὴ μαυρίλα του. Ξαφνικὰ ἀπὸ ἕνα σκοταδερὸ δρομάκι ξεπρόβαλε μπροστά μου μιὰ σκιά. Ἦταν ἕνα σκυλί, ἕνα μικρὸ σκυλάκι λασπωμένο ἀπ' τὰ νερὰ τοῦ δρόμου, τόσο ποὺ τὸ λευκό του τρίχωμα δὲν φαινόταν, μὲ δυὸ μάτια μεγάλα καὶ ἐκφραστικὰ ποὺ ἤξεραν νὰ κοιτάζουν ἀνθρώπινα, νὰ εἶναι γεμάτα ἔκφραση. Ἄθελά μου σταμάτησα σὰ μαγνητισμένος. Μὲ κοίταξε. Φαινόταν ὁλοκάθαρα σὰ μάτια του ἡ ἐκεσία γεμάτη τοπεινότητα. Τὸ κοίταξα κι' ἐγὼ μὲ συμπόνια γιὰ λίγο, κι' ἔφυγα. Μὰ ξεκίνησε κι' αὐτὸ ἀπὸ πίσω μου. Ἀργὰ-ἀργὰ πέντε βήματα πίσω μ' ἀκολούθοῦσε. Προσπάθησα νὰ χαθῶ ἀπ' τὰ μάτια του, μὰ στὸ κάθε μου γύρισμα τοῦβλεπα νὰ μ' ἀκολουθῇ πιστά. Διατηροῦσα ἀκόμη βαθειὰ στὴν καρδιά μου τὸ κοίταγμα του, κι' ἀπ' τὰ κατάβαθό μου ἔνοιωσα στερό του ἔμενε ἀκίνητο σὰν νὰ σήκωνε τίποτε βαρὺ ποὺ τὸ ἐμπόδιζε νὰ κινηθῇ.

Ὅταν ἔφτασε κοντὰ στοὺς ἄλλους, εἶπε μὲ ὕφος καὶ τόνο κάπως σοβαρό.

— Δὲν ἄργησα· εἶναι (σήκωσε τ' ἀριστερό του χέρι,τὸ ἔστριψε δυὸ τρεῖς φορὲς γιὰ νὰ κατεβῇ τὸ μανίκι του καὶ κοίταξε μὲ βλέμμα ἀνθρώπου σοβαροῦ καὶ μετρημένου)μόλις πέντε παρὰ πέντε.

Οἱ ἄλλοι ὅμως δὲν ἄκουσαν τὰ τελευταῖα του λόγια, ὅλοι κοιτοῦσαν τὸ ρολόϊ του. Ἅμα τὸ χόρτασαν ἐστράφηκαν πρὸς τὸν εὐτυχῆ κάτοχο.

— Δῶρο, ἔ;

— Ναί, ὁ γονός μου.

— Τώρα θὰ ξέρουμε καὶ τὴν ὥρα,εἶπε κάποιος καὶ τὸν χτύπησε ἐλάφρὰ στὴν πλάτη μὲ καμάρι ἀνθρώπου ποὺ ὁ φίλος του ἔγινε κάτι, ἀλλὰ...ἔγινε κι' αὐτὸς ἀφοῦ εἶναι... φίλος του. Ὅταν τελείωσε αὐτὸς ὁ διάλογος, ἡ παρέα ἀπομακρύνθηκε, τοὺς παρακολούθησα λίγο μὲ τὴ ματιά κι' ἔστριψα.

Αὐτὴ ἡ σκηνὴ μοῦ θύμισε μιὰν ἄλλη ποὺ ἐγὼ ἤμουν πρωταγωνιστής.

Πήγαινα στὴν τρίτη Δημοτικοῦ. Στὴν τάξη μας εἴχαμε καὶ δυὸ «μεγάλους» ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν τὸ καμάρι τῆς τάξης μας, ὄχι μόνο γιὰ τὸ μπόϊ του ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ ρολόϊ του. Μόνος αὐτὸς μέσα στὴν τάξη εἶχε τὸ χρονομιο νὰ μᾶς λέῃ πότε θὰ χτυποῦσε τὸ κουδοῦνι ὅταν μὲ ἀγωνία περμένεμε τὴ χαρμόσυνη αὐτὴ στιγμή. Ὅλοι τὸν καμαρώναμε καὶ τὸν ζηλεύαμε. Πολλὲς φορὲς βλέπαμε στὸν ὕπνο μας πὼς εἴχαμε ρολόϊ σὰν τοῦ Νίκου ποὺ νὰ μποροῦς νὰ βλέπῃς τὴν ὥρα καὶ στὰ σκοτεινά. Τέλος πάντων μὲ δυὸ λόγια τὸ ρολόϊ μᾶς εἶχε κατακτήσει. Ἤρθαν οἱ γιορτὲς καὶ κλείσαμε.

Τὴν Ἀρχιχρονιὰ—τί εὐτυχισμένη μέρα—ὁ θεῖος μου, μοῦ ἔφερε δῶρο...ἕνα ρολόϊ. Δὲν πίστευα στὰ μάτια μου! Εἶχα κι' ἐγὼ ρολόϊ σὰν τοῦ Νίκου μὲ δεῖκτες τέτοιους ποὺ νὰ βλέπῃς καὶ στὸ σκοτάδι τὴν ὥρα.

Γιὰ πρώτη φορὰ— μέχρι τῆς στιγμῆς καὶ τελευταία— ἀγωνιοῦσα νὰ περάσουν οἱ μέρες ν' ἀνοίξῃ τὸ σχολεῖο γιὰ νὰ δείξω στοὺς συμμαθητές μου τὸ ρολόϊ. Ἅμα ἤρθε ἡ μέρα—Δευτέρα ἦταν—σηκώθηκα μιαῃ ὥρα νωρίτερα (ποὺ τὶς ἄλλες μέρες καὶ μάλιστα Δευτέρες, μὲ τὰ κουδούνια μὲ σηκώναγε) ντύθηκα καὶ πῆγα στὸ σχολεῖο πρῶτος. Ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ εἶχα ρολόϊ μὲ ἀπασχολοῦσε ἕνα ζήτημα σοβαρό: τί ὕψος ταιριάζει στὴ νέα θέση ποὺ μοῦ ἔδινε τὸ ρολόϊ. Δὲν εἶχα καταλήξει πουθενὰ ἀλλὰ φαντάζομαι πὼς θὰ εἶχα τὸ ἴδιο ὕψος μὲ τὸ παιδί ποὺ εἶδα λίγο πρίν.

Οἱ συμμαθητές μου μ' ἀνέβασαν στὰ οὐράνια. Γιὰ πολλὲς βδομάδες ἤμουν ὁ πρωταγωνιστής.

Γρήγορα ὅμως ἔπαψα νὰ εἶμαι τὸ

1.—Ἄ, νὰ ἕνας καλὸς μαθές...
2.— Τί ὄμορφο φαΐ ποὺ ἔχει!..
3.— Μπά! τ' εἶναι τοῦτο;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μυγκάουζεν

ΤΟ ΡΟΛΟΪ

Χτὲς περνῶντας ἀπὸ μιὰ μικρὴ πλατειούλα ποὺ εἶναι κοντὰ στὸ σπίτι μου, εἶδα τρία τέσσερα παιδιὰ νὰ συζητοῦν' ἕνα ἄλλο παιδὶ ἐρχόταν πρὸς τὸ μέρος τους· προχωροῦσε μ' ἕνα τρόπο κάπως παράξενο, σὰν μονοκόμματο, κουνώντας τὸ δεξὶ του μόνο χέρι, ἐνῶ τ' ἀριζήτημα τῆς τάξης. Ἀπὸ τότε ἄλλαξα πολλὰ ρολόγια. Αὐτὸ ποὺ ἔχω τώρα μένει στὸ ντουλάπι... γιατὶ βαραίνει στὴν τσέκη.

Ρεπόρτερ [Α]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Λοιπόν, ἀλήθεια εἶδες φάντασμα;
—Ἀμέ;
—Καὶ τί ἔκαμες;
—Τί ἔκαμα; Πέντε χιλιόμετρα μέσα σ' ἕνα τέταρτο.

Μελαγχολικὸς Ὀνειροσκόλος

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 12 Δεκεμβρίου 1939

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΜΑΣ

Ὁ κ. Νικόλαος Π. Παπαδόπουλος, διευθυντὴς τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ἐκφράζει τὶς πιὸ θερμές του εὐχαριστίες σ' ἀγαπητὰ διαπλασόπουλα, ποὺ τὸν θυμήθηκαν στὴν ἑνομαστικὴ γιορτή του καὶ τοῦ ἔστειλαν «καρδιόφγαλτες» εὐχὲς γραμμένες σὲ κάρτες, καρτούλες καὶ γράμματα, ἐκτὸς ἀπ' τὰ τηλεγραφήματα ποὺ ἦταν κι' αὐτὰ πολλά. Ὅπως κάθε χρόνο καὶ φέτος, τὸ θεῖγμα αὐτὸ τῆς ἀγάπης τῶν μικρῶν του φίλων τὸν συγκίνησε βαθειά.

Ἐξακολουθοῦν ἀθρόες οἱ ἀνανεώσεις τῆς συνδρομῆς γιὰ τὸ 1940. Κάθε μέρα ἔρχονται στὸ γραφεῖο μου διαπλασόπουλα μὲ τὶς 120 δραχμές, καὶ μερικὰ μὲ περισσότερες γιατὶ θέλουν, καὶ ἀνανέωση ψευδωνύμου, ἢ καινένα τόμο μου μὲ τὸ προνόμιο, ἢ ξεσπάθωμα κτλ. Λαβαίνω ὅμως κι' ἐπιταγὲς ἀπὸ τὶς Ἐπαρχίες. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς σταλμένες ἀπὸ πρόθυμα διαπλασόπουλα πρὶν δοῦν ἀκόμα τὴν προκήρυξη τοῦ 52 φύλλου καὶ τὴν αὔξηση τῆς συνδρομῆς, εἶναι γιὰ 100 μόνο δραχμές. Παρακαλῶ λοιπὸν καὶ τὰ διαπλασόπουλα αὐτά, ποὺ τὰ εὐχαριστῶ γιὰ τὴ μεγάλη τους προθυμία, νὰ μοῦ στεῖλουν μὲ πρώτη εὐκαιρία καὶ τὸ συμπλήρωμα, δρ. 20, κάθως καὶ τῶν νέων συνδρομητῶν ποὺ μοῦ ἔχουν κάνει τὰ ἴδια.

Μὲ πόση χαρά, *Χρυσόνειρο*, ἔλαβα γράμμα σου ὕστερα ἀπὸ δυὸ ὁλάκερα χρόνια! Ἀλήθεια, ἀργήσες πολύ, δὲν λέω νὰ μὲ θυμηθῇς, ἀφοῦ σ' ὅλο τὸ διάστημα αὐτὸ μὲ θυμώσανε, ἀλλὰ νὰ μοῦ τὰ γράψῃς γιὰ νὰ χαρῶ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια. Γιὰ τὸ ἄλλο ζήτημα μὴν ἀνησυχῇς: θὰ τὸ κανονίσουμε ὅταν θὰ ἔρθῃς, ὅπως μοῦ γράφεις, μὲ τὴν ἀγαπητή παλιά μου *Κεφαλλωνιτοπούλα*.

Τσάρε, τὰ λουλουδάκια σου μύριζαν ἀκόμα, ὅταν τὰ ξεκόλλησα ἀπὸ τὸ γράμμα σου νὰ τὸ διαβάσω. Ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ πολὺ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον. Ναί, κι' αὐτὸς εὐλογεῖ τὸν Ἐρυθρὸ Σταυρὸ ὅπου τὸν ἔκαμαν νὰ ξαναβρῇ τὸ φῶς του. Ἄλλωστε δὲν ὑπέφερε καθόλου τὶς 15 ἡμέρες ποὺ ἔμεινε, οὔτε πόνους οὔτε πυρετό. Μόνο μερικὲς ἐνοχλήσεις εἶχε ἀπὸ τὶς ἐνέσεις κτλ. ἀλλὰ τὶς ἀποζημίωναν οἱ μεγάλες περιποιήσεις ποὺ τοῦ ἔκαναν. «Προτιμήσεις» ἀνάμεσα στὰ διαπλασόπουλα δὲν ἔχω· ὅλα μπροστά μου εἶναι ἴσα. Τοὺς Ἰσοτίμους στὸν Διαγωνισμὸ τῶν λύσεων τοὺς ἀναφέρω ἄχι κατὰ σειρὰ «προτιμήσεως», ἀλλὰ ἁπλούστατα κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴ σειρὰ τοῦ ἐπωνύμου τους, ποὺ βάζοντας δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀλφαβητικὴ σειρὰ τοῦ ψευδωνύμου.

Ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται, *Σίφουνα*, νὰ ἔχετε τακτικὰ ἕνα δωδεκασέλιδο φυλλάδιο σὰν τῷ πρῶτο ποὺ σοῦ ἄρεσε τόσο. Γιὰ τὸν Διαγωνισμὸ τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων μοῦ φαίνεται πὼς ἔχεις δίκιο. Τὸ σύστημα τῶν «περισσοτέρων δημοσιευμένων» δὲν εἶναι καλό, καὶ πρέπει νὰ τροποποιηθῇ. Στὸ ἑξῆς θὰ κάμω τρόπο ὥστε νὰ δημοσιεύουνται περισσότερες ἀσκήσεις μόνο ἀπ' τὶς καλύτερες συλλογές. Καὶ δὲν θὰ εἶναι δύσκολο ἂν τὶς ἐξετάζω καὶ τὶς βαθμολογῶ πρωτύτερα. Τὸ *Δοξασμένο Ἀκρωτήρι* οὔτως ἢ ἄλλως θὰ ἔμπαινε ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ, γιατὶ πέρσυ ἤρθε πρῶτο Βραβεῖο.

Ὁ *Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας* μοῦ γράφει: «Μόλις πρὸ ὀλίγου ἔλαβα καὶ τὸ τελευταῖο φυλλάδιο αὐτοῦ τοῦ χρόνου μὲ τὸ ὁποῖο συμπληρώνεται ἕνας ἄλλος τόμος ἀπὸ τοὺς καλύτερους τῆς βιβλιοθήκης μου. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι αὐτὸς ὁ χρόνος δὲν ἦταν πολὺ εὐνοϊκὸς γιὰ σένα ἀφοῦ καὶ ὁ πόλεμος κηρύχθηκε μὲ ἀποτέλεσμα καὶ τὸν περιορισμὸ τῆς καταναλώσεως χάρτου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο ματαίωσε κάθε ἐλπίδα μας γιὰ τὸ δωδεκασέλιδο. Φοβόμουνα μάλιστα μήπως δὲν ἔχουμε οὔτε ἕνα τόν μῆνα, ἀλλὰ μὲ μεγάλη χαρὰ εἶδα πὼς διατηρεῖται μὲ τὴν μικρὴ αὔξηση τῆς συνδρομῆς, ποὺ ὁ καθένας θὰ τὴν δώσῃ πρόθυμα βοηθώντας σε νὰ τελειώσῃς καὶ τὸν τόμο ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ μεθαύριο κι' ὁ ὁποῖος προμηνεύεται ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρων καὶ τερπνὸς μὲ τὰ νέα μυθιστορήματα τῆς «Ἱστορίες» καὶ «Κυριακές» τοῦ Ἀνανία, τὸ Πένταθλο κτλ.» Ἐκράτησα ὅσα μοῦ ἔστειλες. Μόνο φωτογραφία γιὰ τὸν διαγωνισμὸ δὲν ὑπῆρχε μέσα στὸ φάκελλο.

Κι' ἡ *Ἀνεμοζάλη*, μοῦ γράφει πολλὰ καὶ ὡραῖα γιὰ τὰ Νέα τοῦ 1940. Ἰδοὺ ἕνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα: «Τὰ Νέα σου εἶναι ἀλήθεια ἐξαίρετα. Καὶ μυθιστορήματα καὶ ἱστορίες γιὰ «Γέλια καὶ κλάματα» ποὺ ἤρθαν τόσο ἀναπάντεχα σὰν πραγματικὴ ἔκρηξη κοιμισμένου ἠφαιστείου, καὶ Ἐπιστολὲς τοῦ κ. Φαίδωνος, καί, καί... Μόλα αὐτὰ σκλαβώνεται ὁ ἀναγνώστης, δένεται μαζύ σου, κι' ἀκόμα γίνεται δοῦλος τῆς περιέργειας καὶ τῆς ἀνυπομονησίας γι' αὐτὰ τὰ καινούργια». Καὶ παρακάτω: «Ἔστω καὶ ἀργὰ ἤθελα νὰ σὲ συγχαρῶ γιὰ τὴν ἐνημέρωσή σου στὴν ἀλληλογραφία. Εἶναι μιὰ ζωηράδα στὸ αἰσθημα τῆς χαρᾶς ποὺ φέρνει μαζύ της κάθε ἀπάντηση στὸν ἐνδιαφερόμενο, κι' ἦταν τόσο πολὺ αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψή της. Ἡ ἐνημέρωση αὐτὴ γέμισε σίγουρα ἕνα μεγάλο κενό». Κι' ὁ κ. Φαίδων εὐχαριστεῖ πολὺ τὴν *Ἀνεμοζάλη*, γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον της, καθὼς καὶ γιὰ τὶς ἐντυπώσεις της ἀπ' τὰ τελευταῖα βιβλία του, ποὺ διάβασε.

Λουλούδι τῶν Ἄλπεων, χαίρω πολὺ ποὺ σοῦ ἄρεσε τόσο τὸ πρῶτο μου φυλλάδιο. Κι' ἐγὼ νομίζω πὼς τὰ περιεχόμενα αὐτοῦ τοῦ τόμου θὰ σᾶς ἀποζημιώσουν γιὰ τὴν μηδαμινή, ὅπως τὴ λές, αὔξηση τῆς συνδρομῆς. Ἔννοια σου καὶ θὰ σὲ περμένω ὅσο θέλεις. Ὁ νέος συνδρομητὴς δὲν ἐγράφηκε ἀκόμα.

Καπετὰν Νικηφόρε, νέε μου φίλε, κι' ἐγὼ χαίρω πολὺ ποὺ ἔγινες τώρα συνδρομητὴς ἀφοῦ πρωτύτερα μόνο τόμους μου ἀγόραζες καὶ διάβαζες. Δὲν εἶναι, βλέπεις τὸ ἴδιο γιατὶ ὁ συνδρομητὴς ἔχει πολλὰ προνόμια καὶ τοῦ δίνει μεγάλη ἐὐχαριστηση ἡ συμμετοχή του στὴν κίνηση. Ναί, ἀφοῦ τὸ σχολεῖο σου εἶναι κοντὰ στὸ γραφεῖο μου μπορεῖς νὰ ἔρχεσαι ὁ ἴδιος νὰ μοῦ φέρνῃς νὰ γράμματά σου καὶ τὶς λύσεις σου. Εὐχαριστῶ ποὺ θὰ φροντίσῃς καὶ γιὰ τὴν ἵδρυση Συλλόγου μὲ τὰ Διαπλασόπουλα τῆς τάξης σου. Ἀρκεταὶ εἶστε, καὶ μὲ τὸ ξεσπάθωμα θὰ γίνετε περισσότεροι.

Σ' εὐχαριστῶ, *Μάγκα*, ποὺ κάνεις τόσα γιὰ μένα στὸ σχολειό σου. Νὰ ἰδοῦμε ὅμως πόσους ἀπὸ τοὺς «ὑποψηφίους» αὐτοὺς θὰ ἐγγράψοῦν... Τὴ Συλλογὴ αὐτὴ Ἀσκήσεων μοῦ τὴν ἔστειλες πρὶν δημοσιευθῇ ἡ προκήρυξη τοῦ Διαγωνισμοῦ, ὥστε μπορεῖς νὰ στείλῃς ἄλλη,πιὸ σύμφωνη μὲ τοὺς ὅρους. Τὸ σκίτσο σου (Φαλαγγίτης-Διαπλασόπουλο) πολύ... γεωμετρικό, δὲν εἶναι γιὰ δημοσίευση. Ἡ Στατιστικὴ τῆς Σελίδος τοῦ 1939 πολὺ καλή. Πρῶτος λοιπὸν ἔρχεται ὁ *Ἀδολὰρ* μὲ 8 κομμάτια, καὶ κατόπιν ἡ *Λευκὴ Καμέλια*, τὸ *Δοξασμένο Ἀκρωτήρι* κι' ὁ *Ἄστρος Γλάρος* μὲ 7. Καὶ στὴν Καλλ. Συνεργασία, πρῶτος ὁ *Δόης Ἀλόης* μὲ 5 σκίτσα καὶ κατόπι ὁ *Μυγχάουζεν* μὲ 3.Τὰ ἀγόρια ὑπερτεροῦν, γιατὶ τὰ κομμάτια τους εἶναι 99, ἐνῶ τῶν κοριτσιῶν 82. Καὶ τοῦ χρόνου.

Εἴδατε στὸ προηγούμενο φύλλο τὴν ἀγγελία τοῦ: «Μπὶκ καὶ Ντίκ»;Εἶναι πραγματικὰ ἕνα βιβλιαράκι ποὺ τὸ συσταίνω κι' ἐγὼ στὰ μικρὰ παιδιά.Θὰ διασκεδάσουν πολὺ μὲ τὴν ἱστορία — ὅλη σὲ στίχους — τῶν δυὸ τραλλῶν μικρῶν σκύλων, ποὺ μόνο στὸ τέλος φρονιμεύουν ὅταν τὰ πιάνει ὁ μπόγιας καὶ φτάνουν ἔτσι στὸ χτέλος τοῦ τάφου... Καὶ τὰ σκίτσα τῆς κ. Χριστίνας Μακρῆ ὡραῖα, ὅσο καὶ οἱ στίχοι τοῦ κ. Φ. Κώνστα.

Πολὺ σὲ τιμᾶ, *Γέρο τοῦ Μωριᾶ*, ἡ αἴτησή αὐτὴ τῆς συγγενείας ποὺ εὐχαρίστως σοῦ τὴν δίνω. Τὰ καλὰ παιδιὰ ἀναγνωρίζουν πάντα ἕνα λάθος ποὺ κάνουν καὶ μόνον τὰ κακὰ μποροῦν νὰ ἐπιμένουν ὅταν ὁ ἄλλος τοὺς τὸ δείχνει φανερά. Ὁ κ. Παπαδόπουλος σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὶς εὐχές.Εἶπα στὸν κ. Φαίδωνα πὼς τὸ πρῶτο ποὺ διαβάσατε στὸ σχολεῖο ἀπ'τὰ Νεοελληνικὰ ἦταν ἡ Ἀθηναϊκὴ ἐπιστολή του γιὰ τὸ «σταμνὶ τῆς ζωῆς» ποὺ σᾶς ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ κάνετε τόσο καλὲς «ἐργασίες» καὶ στὸν καθηγητή σας νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸν συγγραφέα καὶ γιὰ μένα. Ἐπίστωσα τὸν λογαριασμό σου μὲ τὶς 150 δρ. καὶ σοῦ ἔστειλα ἀκόμα μιὰ «Ἰόνιο Ἀνθολογία» δεμένη.

Κανένας λόγος, *Σκυριανόπουλο*, δὲν ὑπῆρχε νὰ μὴ μοῦ φέρῃς ὁ ἴδιος τὸν φίλο *ποὺ ἔπεισες, παρὰ νὰ* μοῦ τὸν «στείλῃς». Ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ καὶ γι' αὐτό τὸ ξεσπάθωμα, κι' ἐλπίζω νὰ μετανοιώσῃς γιὰ τὴν «γενναία» ἀπόφαση ποὺ πῆρες σὲ μιὰ στιγμὴ ὁλκαδιόλου ἀδικαιολόγητης ἀπογοήτευσης. Ποτὲ δὲν γίνονται ὅλα ὅπως τὰ θέλει κανεὶς καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ συμμορφώνεται μὲ τὶς περιστάσεις.

Χαίρω, *Μπουλύ*, ποὺ ξανάγινες συνδρομήτρια καὶ δὲν ἔχω ἀμφιβολία πὼς θὰ διαπρέψῃς ὅπως ἄλλοτε ὁ μπαμπάς σου κι' ἡ μαμά σου τὰ παλιὰ διαπλασόπουλα. Ναί σ' ἀκούω συχνὰ ἀπ' τὸ ραδιόφωνο, τὴν παιδικὴ ὥρα. Ἀλλὰ γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω σήμερα, γιατὶ δὲν ἤρθε ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω. Ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ καὶ σὲ περμένει.

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω σήμερα τόπο νὰπαντήσω. Πέντε-ἑξὴ γράμματα ποὺ ἔμειναν τὰ φύλαξα γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα ἔλαβα:

«Τὸ πάθημά μου», «Σ' ἕνα κυπαρίσσι», «Ἥλιος», «Σκηνές», «Ἡ ἀλεποῦ καὶ τὰ σταφύλια», κι' ἕνα χωρὶς τίτλο τοῦ Μιχ.

Καρδαμάκη,ποὺ τοῦ συνιστῶ νὰ πάρῃ ψευδώνυμο γιὰ νὰ τοῦ τὸ δημοσιεύσω.

Ἀπορρίπτονται: «Ἡ μικρὴ παθαμένη» τῆς *Τάϋ Σῆ*. Πολὺ μελαγχολικό. Τίποτε τὸ ἰδιαίτερο στὸ γράψιμο ἢ στὸ θέμα. — «Ὁ ξύλινος ἐλέφαντας» τοῦ *Ἀπολλώνιου*. Γιὰ μῦθος πολὺ μεγάλο.Θέλω νὰ μοῦ στέλνῃς μικρότερα καὶ πιὸ φρέσκα πράγματα. — «Χειμωνιάτικη μπόρα» τοῦ *Ἄστρου Γλάρου*. Πολὺ ἀπαισιόδοξο καὶ νοσηρό. Γεμάτο παρομοιώσεις. Γράφετε πιὸ ἁπλά. — «Προετοιμασία Σπαρτιάτου» τοῦ *Φαλαγγιτάκι*. Ἄτεχνο πρωτόλειο, ἔχει ὅμως κάποια φρεσκάδα καὶ μεγάλη ἀφέλεια. Ὡς εἰκόνα χαριτωμένο. — «Πῶς ἐπέρασα τὰς διακοπάς» τῆς *Θερμῆς Πατριώτισσας*. Γλῶσσα ἀνώμαλη, θέμα κοινότατα χωρὶς κανένα ἐνδιαφέρον.—«Μιὰ συγκινητικὴ ἀναπαράσταση» τοῦ *Στέφανον Ἀμάραντον*. Ἀξιέπαινο γιὰ τὴν πατριωτική του ἔξαρση, ὡς λογοτέχνημα ὅμως δὲν εἶναι γιὰ δημοσίευση.—«Χριστουγεννιάτικο» τοῦ *Συριανοῦ*. Δὲν πρέπει νὰ παίρνετε τὰ θέματα αὐτὰ ἀπὸ τόσο ψηλὴ σκοπιά. Πῆτε καλύτερα τί φέρνει σὲ σᾶς τοὺς ἴδιους αὐτὴ ἡ ἡμέρα καὶ ἀφῆστε φιλοσόφους καὶ τοὺς ἐπιστήμονες νὰ μελετοῦν τὴ βαθύτερη σημασία τους.—Θὰ ἐξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Ράκ, κ. (ΡΚ). Θύελλα. κ. (!!). Ἑλληνίς, κ. (?;) Σεινάμενη, κ. (;!).Γιάννης Ἀγιάννης, ἀ.(ΓΜ). Μικρὴ Πριγκήπισσα, κ. (ΑΣ). Λευκὰ Ὀρη, ἀ. (ΞΤ). Ἄστρο τοῦ Νότου, ἀ. (ΝΔ). Μεθυσμένη Βαρκούλα, κ. (ΔΜ).

Ἀναντώσεις Ψευδωνύμων: Λουλούδι τῶν Ἄλπεων, κ. Ἑλληνοπούλα, κ. Ναυτάκι, ἀ. Κῦμα τοῦ Ἰονίου, κ. Ροβινσὼν Κροῦσος, ἀ. Ἔβερεστ. ἀ. Μουσίτσα, κ. Μαστοχαλαστής, ἀ. Σείριος, ἀ. Ἀδολάρ, ἀ. Στέφεν. κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Μιχαὴλ Καρδαμάκην* (ναί, παιδί μου μὰ δὲν ἔχεις ψευδώνυμο· δὲν ξέρεις πῶς μὲ τὸ ὄνομα ἡ συναργασία στὴ Σελίδα δὲν ἐπιτρέπεται; ἔπαρε λοιπὸν ψευδώνυμο γιὰ νὰ μπῇ αὐτὸ τὸ κομμάτι, ποὺ εἶναι ὡραῖο·) *Ἑλληνικὴν Σημαίαν* (κι' ἐγὼ χαίρω ποὺ εἶσαι τώρα συνδρομήτρια· μὰ νὰ μοῦ γράφεις·) *Τεμπελάκον* (αὐτό, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· ἐλπίζω νὰ σοῦ ἄρεσε καὶ τὸ φετεινὸ ἀνάγνωσμα τῆς Κυρα-Μάρθας·) *Καπετὰν Ἄγρα* (ναί, ἦταν ἐλεύθερο καὶ σοῦ τὸ ἐνέκριναν· χαίρω ποὺ σοῦ ἄρεσαν τὰ νέα μου μυθιστορήματα·) *Δίλιβελ* (ὁ κ. Π. σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὶς εὐχές σου καὶ σοῦ εὔχεται περαστικά·) *Μικρὴν Πριγκήπισσαν* (αὐτὸ καθὼς θὰ εἶδες σοῦ ἐνέκριναν καὶ χαίρω πολὺ· γράφε μου·) *Κῦμα τοῦ Ἰονίου* (χαίρω ποὺ ἀποφάσισες νὰ μπῇς «γιὰ καλὰ» στὴν κίνησι· ἀλλὰ δὲν κατάλαβα καλὰ τὴν ἐρώτησή σου: σὲ τί διαγωνισμὸ ἐννοεῖς, συνθέσεως Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ἢ Λύσεων; γιατὶ μόνο ὁ Διαγωνισμὸς τῶν Λύσεων ἔχει αὐξόντα ἀριθμό·) *Πέτρον Ναΐδην* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀνανέωση καὶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα·) *Μπετόβεν* (εὐχαριστῶ πολὺ· χαιρετισμοὺς ἀπ' ὅλους·) *Σοφίαν* καὶ *Πτίναν Τσοπανέλη*, *Τάϋ Σῆ*, *Νεράϊδαν τῆς Μάνης*, *Δούκα Γορκέζον*, *Δελούδω*, *Δούκα Ὀμπλιγκαντώ*, *Κλεόμβροτον Γ. Παπαδόπουλον*, *Ἔβερεστ*, *Μερσεντές*, *Ἀνδαλούζαν*, *Μαραμένο Γιασεμί* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *12* Δεκεμβρίου θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

Τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 290ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων, Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1940.

22. Λεξίγριφος

Ἄρθρο, πλανήτη, ἀντωνυμία,
Τὰ βάζω ὅλα στὴ σειρά,
Καὶ στὴν Ἑλλάδα μ' αὐτὰ μία
Πόλη σκαρώνω μιὰ χαρά.

Δοξασμένο Νησί

23. Στοιχειόγριφος

Κόβω ζώνω τὸ λαιμό,
Ζώου μάλιστα τῆς στάνης,
Καὶ σοῦ κάνω ποταμὸ
Ποὺ τὸν βλέπεις καὶ τὰ χάνεις.

Οὐώβερλεῦ

24. Ἀναγραμματισμὸς

Τρέχω στὸν ἀέρα, βρέχω...
Μ' ἀπ' τὰ γράμματα ποὺ ἔχω
Κάποιο ἂν τὸ διπλασιάσῃς
Κι' ὅλα μοῦ τὰ κουβαριάσῃς,
Τόσο ἄφθονα θὰ βρέξω
Ποὺ μιὰ λίμνη θὰ ἰδῆς ἔξω.

Οὐώβερλεῦ

25. Αἴνιγμα

Τὸ μικρὸ ἑνὸς μεγάλου
Ζώου, νὰ τὸ ἀρσενικό μου.
Κι' ἡ πρωτεύουσα μεγάλου
Κράτους, νὰ τὸ θηλυκό μου.

Μύρτα Φλώρη

26. Τρίγωνον

* * * * *='Αρχιερεύς.
* * * * =Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.
* * * =Αἰσθητήριον.
* * ='Επίρρημα.
* =Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Μύρτα Φλώρη

27. Κρυπτογραφικὸν

1234564789=Υἱὸς τοῦ Διός.
24529 =Τῆς θύρας.
34729 ="Αγριον ζῶον.
438 ='Εξ οὗ τὸ πᾶν.
58329 =Νῆσος Αἰγαίου.
6472329 ='Επίθετον.
747329 =Γεωμετρικὸν σχῆμα.
858 ='Επίρρημα.
974329 =Ζῶον.

Τίνο Ρόσσι

28—32. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων, δι' ἑνὸς ἄλλου πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν μετὰ ἢ ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

τόνος, σέλας, ἀδὴν, σῆς, "Αρνος.

Δοξασμένο Νησί

33. Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαῖον σοφιστήν: 1.Μέγα κράτος τῆς Εὐρώπης· 2,Πρωτεύουσα σκανδιναυϊκοῦ κράτους· 3, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου (Δωδεκάνησος)· 4, Ἐκ τῶν ἑπτὰ μυστηρίων· 5, Κόρη τοῦ Κάδμου· 6, Ποταμὸς τῆς Ἠπείρου· 7,Λαμπρὸς ἀστήρ.

Μελαγχολικὸς Ὀνειροπόλος

34. Φωνηεντόλιπον

νννκ-σ-σλμν

Μελαγχολικὸς Ὀνειροπόλος

35. Γρῖφος

χαρ
χαρ χαρ
ιφ is ἢ ζητεῖν Φ οῖαν
χαρ χαρ
χαρ

Κατάσκοπος 33

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 40.

489. Πυθία (πῖ, θῆ, α).— 490. Κύπρος-Κύρος.—491. Ἰράν-Ἰράκ. — 492. Ὁ Ἱππόλυτος, ἢ Ἱπολύτη. 493.

Ι Α Π Ω Ν Ι Α
Α Ο Η Λ
Π Ο Λ Ω Ν Ι Α
Ω Ω Ε Μ
Ν Η Ν Ε Μ Ι Α
Ι Ι Ι Ν
Α Λ Α Μ Α Ν Α

494. *Ὁ καλὸς καπετάνιος στὴ φουρτοῦνα φαίνεται.* (Ἡ ἀνάγνωσις κατὰ στήλας ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ τῶν κάτω καὶ τῶν ἄνω ἐναλλάξ). — 495. ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ ("ΑΣτυ, ΚΛΗρος, ΠΙνω, 'ΟΣμή). — 496. ΠΟΛΕΜΗΣ (Πεκῖνον, ΓΟργίας, φυΛακή, ΔορΕῖος, ΠρίαΜος, 'ΙσμήνΗ, 'ΥμηττόΣ). — 497. 'Από τὰ μετρημένα τρώει ὁ λύκος.—498.*Τόσι χάρισμα γλυκὸ σὰ μέλι.* (ξῖ, δεῖ, χαρ εἰς μα, γλυκός, α μὲ λι).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Μ' — 18]

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΕΝΩΣΙΣ. *Ἔδρα ἐν Ἀθήναις.*

[Μ' — 19]

Ὅλοι οἱ Διαπλασιακοὶ Σύλλογοι ἂς ἐγγραφοῦν εἰς τὴν Π. Δ. Ε.

[Μ' — 20]

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι Σύλλογοι ἂς γράφουν: Κον Ἰωάν. Σπαγουλίδην,Διοσίων 155, Ἀθήνας.—*Μιχαὴλ Στρογκώφ*

[Μ' — 21]

Πολὺ θὰ ἐπιθυμοῦσα ν' ἀνταλλάξω τετραδιάκια μ' ὅλα τὰ διαπλασόπουλα-ες ὡς ἀνάμνηση τῆς διαπλασιακῆς μου ζωῆς καὶ ἰδίως μὲ τοὺς Μπετόβεν,Σκυριανόπουλο, Ἀττὲ-Ἰράμ, Πρόμαχον Ἐλευθερίας,Ἀδολάρ, Μιχαὴλ Στρογγώφ, Ντανιὲλ Νταριέ, Δοξασμένο Ἀκρωτήρι,Γκάλικ,Αὐγερή, Ροζελάντια, Ρόμπερ Τέϋλορ, Στέφανον Δόξης, Ζακυνθινούλα, Μύρτα Φλώρη, Ἀσρελάϊ, Ἴσιδα, Βασίλισσα Νεφερτίτι, Σίφουνα, Μελέαγρον, Ὑδραιόπουλο, Κατάσκοπον 33. Στεῖλτε πρῶτοι. Δ]σις: Κον Κ. Ζάππαν, Πατριάρχου Ἰωακεὶμ 62, Ἀθήνας διά: *Ταυρομάχον*

[Μ' — 22]

Εἰσερχόμενος στὸ τρίτον ἔτος, ἀλληλογραφῶ ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μ' ὅλους-ες. Γράψατε: Δημήτριον Γαβαλλᾶν, Αἰόλου 27, Παλαιὸν Φάληρον.

ΓΕΛΑΣΤΟΣ ΑΝΤΙΠΑΟΙΑΡΧΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΤΡΕΛΛΟΠΑΡΕΑΣ»

[Μ' — 23]

Προκηρύσσομεν διαγωνισμὸν Δημοψηφίσματος· *Τὸ καλύτερο Διαπλασόπουλο τοῦ ἔτους 1939*. Προθεσμία Δίμηνος. Ἕως 10 ψῆφοι δι' ἕκαστον ψηφιζόμενον. Συμμετοχὴ δραχμὸς. Ἕκαστος δὲ ψῆφος 0,20. Βραβεῖα τρία ἐκλεκτὰ καὶ ἰσάριθμα τῆς ἐκλογῆς. Δ]σις· Κωνσταντῖνον Λαμπρόπουλον, Ραγκρῆ 74, Ἀθῆναι, (Διὰ Δ.Ν.Μ.) ΝΗΡΕΥΣ—ΜΟΡΦΕΥΣ

[Μ' — 24]

Μπούλυ,θέλεις νὰ ἀλληλογραφήσουμε; γράψε [Μ'—22]

Γελαστὸς Ἀντιπλοίαρχος

[Μ' — 25]

Διαπλασόπουλα-ες, διακόπτω ἀλληλογραφίαν, λόγῳ ἀνωτέρων λόγων.

Μυστηριώδης Ἄγνωστος

[Μ' — 26]

Διαπλασόπουλα, Χανίων, στηριζομένη στὴν ἀγάπη σας πρὸς τὴν Διάπλασι περιμένω δήλωσιν συμμετοχῆς σας στὰ Ἐ, ξηντάχρονα. *Μασκῶτ*

Τύποις - Σεργιάδου